

Renhållningsförvaltningen

Handläggare: Rolf Lovén
Tfn: 08-508 465 59

Renhållningsnämnden

RHN 2005-08-24
TJÄNSTEUTLÅTANDE

SID 1 (8)

2005-08-15
DNR: 01-0288/05
ÄRENDE NR 5

Principer för avfallstaxa 2006

Förslag till beslut

1. Renhållningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till avfallstaxa för 2006 i enlighet med de principer som redovisas i ärendet.

Johan Castwall
Direktör

Marita Söderkvist
Administrativ chef

Bakgrund

Vid Renhållningsnämndens sammanträde den 15 juni 2005 beslutade nämnden bland annat att återremittera ärendet *Principer för avfallstaxa 2006* (bilaga 1). Vidare gavs förvaltningen i uppdrag att ta fram, vid behov med hjälp av en utomstående konsult, ett kostnadsneutralt förslag på mer långtgående differentierade renhållningstaxor som styr mot ökad källsortering och minskade avfallsmängder. Nämnden anförde härutöver följande:

”Både i stadens budget och genom beslut i renhållningsnämnden finns en tydlig inriktning på att avfallstaxan skall differentieras så att den styr mot bättre resurshushållning. Genom gällande taxa och erbjudandet om 14-dagarshämtning har steg tagits i rätt riktning, och det har fallit väl ut. Med 2006 års taxa skall vi ta nästa steg. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med ett förslag på 2006 års avfallstaxa med tydligare differentiering för att styra mot ökad källsortering, ökad biologisk behandling och minskade avfallsmängder. Taxan skall konstrueras på ett sätt så att den är kostnadsneutral, d.v.s. totala taxeramen skall vara oförändrad. I arbetet skall man ta till vara erfarenheter och jämförelser med andra kommuner som kommit längre med differentieringen. En utomstående konsult kan förbättra förutsättningarna för nämnden att

snabbt föreläggas ett förslag utifrån nämndens riktlinjer så att taxan ska kunna börja tillämpas som planerat.

14-dagarshämtning skall vara grunden, och förvaltningen måste fortsätta att arbeta intensivt med att ansluta fler hushåll och verksamheter. Genom taxans konstruktion och bra information kan man få fler att övergå till 14-dagarshämtningen. Det skall finnas möjligheten att få veckohämtning även under 2006.

I samband med förslaget om avfallstaxa 2006 bör förvaltningen även presentera ett förslag på hur differentieringen av taxan kan fortsätta utvecklas under kommande år."

Reservationer anfördes av Regina Öholm (m) samt av Karl Bern (fp).

Fördjupade analyser

Under sommaren har förvaltningen fördjupat analysen av taxekonstruktioner i andra kommuner, både genom jämförelser av nivåer och styreffekter och genom samtal med några kommuners företrädare. Förvaltningen har inte bedömt det möjligt att med kort varsel sätta in en konsult i frågan.

Vid en jämförelse med avfallstaxor i andra kommuner kan förvaltningen konstatera att stadens avfallstaxa är förhållandevis låg. Gemensamt med flertalet kommuner som förvaltningen nu och tidigare studerat är att fastighetsägare med mindre volymer och låg hämtfrekvens gynnas. Arbetsmiljömässigt sämre hämtförhållanden är liksom i Stockholm dyrare.

Den källsortering som direkt stimuleras via olika kommuners taxor är utsorteringen av komposterbart avfall. I bland annat Göteborg, Uppsala och Västerås finns, förenklat, system med en avgift för en restfraktion som kombineras med en avgift för komposterbart avfall. Summan av de två taxorna är lägre än den taxa som tas ut för en osorterad fraktion. Den ekonomiska stimulansen för utsortering av förpackningar och tidningar följer av att mindre mängder avfall ger lägre kommunala avfallskostnader.

Förvaltningens förslag

Nedan redovisas de principer som föreslås ligga till grund för det slutliga förslaget till avfallstaxa 2006. Förslaget innebär, inte minst på villasidan, att differentieringen ökar i förhållande till nuvarande taxa för att stimulera till ökad källsortering och minskade mängder avfall som går till energiutvinning. Förslaget innebär också att villahushåll kommer att kunna sortera ut matavfall utan direkt belastas med någon särskild insamlings- eller behandlingsavgift för denna fraktion. Det samma gäller för fastighetsägare av flerbostadshus. Utsorterat matavfall hämtas och behandlas utan direkta kostnader för fastighetsägaren förutsatt att

hämtförhållandena är de rätta och hämtningen inte sker oftare än en gång i veckan.

Förslagna förändringar bygger på att det samlade taxeuttaget inte ska öka. De nivåer i kronor som anges är inte exakta, utan illustrerar den principiella modellen och de ungefärliga nivåerna. I det slutliga förslaget till taxa för år 2006 återkommer förvaltningen med exakta värden.

Villataxan

- Tvåveckorshämtning med kärl införs som standardabonnemang för en- och tvåfamiljsfastigheter. I enlighet med nämndens beslut den 15 juni 2005 finns möjligheten till veckohämtning kvar.
- Hämtning av matavfall för biologisk behandling utökas och förblir kostnadsfri för att särskilt stimulera utsortering av matavfall och minska mängderna avfall som går till energiutvinning.
- Differentieringen skärps, bland annat genom att avgiften för tvåveckorshämtning i 140- och 190-literskärl sänks. Avgiften för veckohämtning med 190-literskärl föreslås oförändrad. En taxa för veckohämtning med 140-literskärl införs med en avgift som ligger något under 190-literstaxan. Att avgiftsskillnaden inte görs större förklaras av att taxan tydligt ska styra mot tvåveckorshämtning. Avgiften höjs för kunder med hemkompostering och säck till samma nivå som gäller för tvåveckorshämtningen i 190-literskärl. Skälet för detta är att stimulera övergång till kärl, men då till det mindre och billigare 140-literskäret. Avgiften för veckohämtning i säck höjs. Även avgiften för veckohämtning med delad behållare i säck höjs. Syftet är att styra över till kärl- och tvåveckorshämtning.

Principupplägg för taxa 2006, en- och tvåfamiljsfastigheter

	Tvåveckorshämtning				Veckohämtning			
	2005	2006	+/-, kr	+/-, %	2005	2006	+/-, kr	+/-, %
Kärl 140 L	1 045	924	-121	-12%		1 600		
Kärl 190 L	1 284	1 253	-31	-2%	1 725	1 725	0	0%
Säck 160 L					1 725	1 968	243	14%
Kärl 140 L, hemkompost	1 045	924	-121	-12%				
Kärl 190 L, hemkompost		1 253						
Säck 160 L, hemkompost	1 050	1 253	203	19%				
Säck 160L, delad behållare					1 050	1 968	918	87%
Kärl 140 L, delad behållare		610				924		
Kärl 190 L, delad behållare		828				1 253		

SID 4 (8)

DNR: 01-0288/05

Vid en jämförelse med 2005 års taxa med säckhämtning varje vecka och 2006 års taxa med tvåveckorshämtning av 140-literskärl kan en villaägare minska sina kostnader med 801 kronor vilket motsvarar 46 procent. Med föreslagen taxa för veckohämtning av en 160-literssäck och tvåveckorshämtning av 140-literskärl blir besparingen 1.044 kronor, eller 53 procent, för den villaägare som övergår från veckohämtning i säck till tvåveckorshämtning av det minsta kärlet.

- Det finns ca 6000 enfamiljsfastigheter framför allt i radhusområden som inte lämpar sig för kärhämtning varannan vecka från den enskilda fastigheten. Det förklaras av att områdena inte är byggda för tung trafik och dragavstånden med kärlet blir för långa mellan fastighetsgränsen och platsen där sopbilen kan ställa upp. Dessa områden är identifierade och fastighetsägarna måste tillsammans tillskapa samfällighetslösningar och ordna en gemensam hämtplats där företrädesvis maskinell hämtning kan tillämpas. Vid hämtning av större kär är det dock olämpligt med tvåveckorshämtning av sanitära skäl. Dessa samfällighetslösningar bör likställas med flerbostadshushåll och erbjudas hämtning varje vecka. Om hämtningen sker från icke-manuella slutna system kan hämtningen ske med ett glesare hämtintervall.
- Ett gångvägstillägg föreslås införas för att möjliggöra kärhämtning vid fastigheter där kärlet inte kan placeras vid fastighetens tomtgräns i anslutning till hämtningsfordonets uppställningsplats. Gångvägstillägg finns idag för flerbostadshus.

Flerbostadshus och verksamheter

- Taxan är differentierad och satt i relation till hur mycket avfall som hämtas. Avgifterna höjs för komprimerade engångssäckar, lösmängd och 350 liters okomprimerade engångssäckar samt hårdkomprimerade kär. Avgiften per kubikmeter utställd volym sänks för flertalet andra behållartyper för att den totala taxeramen ska förbli oförändrad.
- Avgiftsnivåerna för frekvens, d.v.s. avgiften för hämtning fler än en gång per vecka, skärps. Detta för att stimulera fastighetsägare och verksamheter att minska mängden restavfall som går till energiutvinning.

Principupplägg för taxa 2006, flerbostadshus och kontor, med illustration av effekter av minskade avfallsmängder

Behållartyp	Taxeavgift, exkl moms (kr per kbm och år)		Avgiftsreducering (kr) till följd av minskade avfallsmängder		
	2005	2006	10%	20%	30%
Mobil Sopsug	3076	2816	-282	-563	-845
Storbehållare, okomprimerad	3190	2929	-293	-586	-879
Kärl, okomprimerat	3762	3605	-361	-721	-1082
Engångssäck, okomprimerad	3762	3660	-366	-732	-1098
Engångssäck 350L, okomprimerad	4319	4706	-471	-941	-1412
Storbehållare, komprimerad	7932	7724	-772	-1545	-2317
Lösmängd	7472	8009	-801	-1602	-2403
Engångssäck, komprimerad	8275	9163	-916	-1833	-2749
Kärl, lättkomprimerat	10417	10417	-1042	-2083	-3125
Kärl, hårdkomprimerat	15731	16468	-1647	-3294	-4940

Tabellen upptar avgiftsbelopp för hämtning 1 gång per vecka för bästa hämtförhållande och tar ej hänsyn till de olika tilläggsavgifter som förekommer.

För att illustrera effekten av föreslagna förändringar redovisas två exempel på hur fastighetsägarens samlade taxekostnader påverkas vid en minskning av avfallsmängderna.

Exempel 1

En fastighet med 40 lägenheter har ett veckovolymbehov på ca 3,6 kbm okomprimerat avfall (90 liter per lägenhet och vecka). För detta har man införskaffat 10 stycken 370-literskärl, d.v.s. en utställd volym på 3,7 kbm.

Fastigheten har ett arbetsmiljömässigt bra soprum, men det är litet och rymmer inte mer än 4 st 370-liters- kärl. Detta innebär att man tvingas till att ha hämtning tre gånger per vecka. Vid två tillfällen hämtas tre kärl. Vid ett tillfälle hämtas fyra kärl. Avgiften för detta blir då 14.670 kr per år exkl. moms).

Om fastighetsägaren kunde minska avfallsmängderna med 20 procent, exempelvis genom att införa fastighetsnära hämtning av förpackningar och tidningar, skulle antalet kärl kunna minska till åtta samtidigt som antalet hämttillfällen kunde minska till två. Avgiften minskar då med 23 procent och blir 11.272 kronor per år, d.v.s. 3.398 kronor lägre.

Exempel 2

En annan fastighet med samma antal lägenheter och i princip samma avfallsmängder har hämtning fyra gånger per vecka av 240 liter engångssäckar. Vid tre tillfällen per vecka hämtas fyra säckar. Vid ett

SID 6 (8)

DNR: 01-0288/05

tillfälle per vecka hämtas tre säckar. Den utställda volymen är 3,6 kbm. Därtill har fastighetsägaren ett ej godkänt hämtförhållande (Hf3) och dragavstånd 3 (25 – 50 meter). Med dessa säcktyper och hämtförhållanden har fastighetsägaren en avgift på 47.887 kr per exkl. moms).

Om fastighetsägaren kunde minska avfallsmängderna med 30 procent skulle situationen förändras så att antalet säckar kunde minska till totalt elva. Under detta förhållande kunde fyra säckar hämtas två gånger per vecka och tre säckar kunde hämtas en gång per vecka. Resultatet skulle bli att avgiften sänktes med 14.778 kronor (31 %) till 33.110 kronor per år.

Bygger fastighetsägaren dessutom om sitt soprum och därmed förbättrar hämtförhållandena så att de kvarvarande 11 säckarna hämtas en gång per vecka med bästa hämtförhållande reduceras taxan med ytterligare 23.452 kronor och landar på netto 9.658 kronor.

- För de icke-manuella systemen möjliggörs utglesad hämtning för att stimulera till lägre hämtfrekvens och minskade avfallsmängder. Genom att stimulera icke-manuella system kan fysiska utrymmen frigöras för sortering av andra fraktioner.
- Hämtning av utsorterat matavfall för biologisk behandling från hushåll i flerbostadshus påbörjas under 2006. Liksom för villaägarna hämtas och behandlas det utsorterade matavfallet för biologisk behandling utan direkta kostnader för fastighetsägaren. Avgifter kan dock tillkomma för gångvägstillägg och högre hämtfrekvens än en gång per vecka. En utsortering av hushållens matavfall leder normalt sett till en volymminskning på 10 procent.
- Frågan har tidigare väckts om stadens prissättning av storbehållare motverkar utsortering av fraktioner som kan materialåtervinnas. Förvaltningen kan konstatera att det i juni 2005 fanns totalt 154 hämtställen för dessa containrar. De fördelar sig på 99 hämtställen för bostadsfastigheter och 55 för verksamhetskunder, många gånger butiker av olika slag. Bland verksamhetskunderna bedöms åtminstone 65 procent, eller 36 kunder, ha någon form av sortering.

Enligt föreskrifterna för avfallshanteringen i Stockholm ska verksamheter och andra avfallsinnehavare sortera ut avfall som hänför

sig till producentansvaret. Då endast ett mindre antal verksamhetskunder med storbehållare inte bedöms sortera ut producentansvarsfraktionerna bör förvaltningen med stöd av föreskrifterna förmå dessa kunder att påbörja en sortering för separat hämtning av dessa fraktioner. Därmed behöver inte resterande 65 procent av kundgruppen, som redan har en utsortering, belastas med ökade avfallskostnader via den kommunala avfallstaxan.

- Förvaltningen upplever en problematik med restauranger som har mycket stor variation i sina hämtabonnemang. Det är personalkrävande att ständigt föra diskussioner med kund och entreprenör kring hur mycket avfall som hämtats vid olika perioder. Behållartypen "hämtning-betald-säck-restaurang" föreslås prövas. Genom köp av förbetalda säckar kan avfallsmängden variera utan att omfattande diskussioner kring abonnemangsvolymen krävs.

Fortsatt differentiering av taxan

Den framtida differentieringen av taxan bestäms bland annat av hur väl den nu föreslagna taxan faller ut, om en förbränningskatt införs och hur producenternas insamlingssystem av förpackningar och returpapper utvecklas.

Enligt förvaltningen bör styrningen mot glesare hämtning fortsätta. På villasidan kan nästa steg mycket väl vara en övergång till behovshämtning. Taxan bör både stimulera små avfallsmängder och låg hämtfrekvens. Även bland flerbostadshusen bör icke-manuella och slutna system stimuleras i syfte att kunna minska hämtfrekvensen.

Genom övergång från säckhämtning till kärl och icke-manuella system läggs grunden för en viktbaserad taxa där kunden betalar för de faktiska mängder som genereras.

I stället för att erbjuda gratis hämtning och behandling av matavfall kan ett standardabonnemang utvecklas som förutsätter utsortering av matavfall och där en tilläggsavgift utgår för de kunder som inte har en matavfallsinsamling.

Förvaltningen avser att återkomma till nämnden under andra kvartalet 2006 med ett principförslag till fortsatt differentiering av avfallstaxan.

SID 8 (8)

DNR: 01-0288/05

Bilaga

1. Principer för avfallstaxa 2006, RHN 2005-06-15
2. Principupplägg för avfallstaxa 2006, exkl. moms
3. Principupplägg för avfallstaxa 2006, inkl. moms
4. Taxejämförelse 2005-2006, flerbostadshus och kontor